

Ramowe programy praktyk – Studia Uzupełniające Magisterskie

2019/20

WYDZIAŁ STUDIÓW STRATEGICZNYCH I TECHNICZNYCH

KIERUNEK BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE

Studenci kierunku Bezpieczeństwo Wewnętrzne studiów II stopnia zobowiązani są w czasie studiów odbyć praktykę zawodową, za zaliczenie której otrzymują 21 pkt ECTS. Praktyka ta stanowi integralną część procesu kształcenia studentów. Bezpośrednim i najważniejszym celem praktyki studenckiej jest utrwalenie i wykorzystanie nabytej wiedzy z zakresu zagadnień społecznych i prawnych tworzących podbudowę dla rozumienia istoty bezpieczeństwa wewnętrznego, dostrzeżenie w praktyce podziału władzy w państwie oraz zadań i zasad funkcjonowania organów państwa, w tym usytuowania i roli administracji publicznej odpowiedzialnej za bezpieczeństwo wewnętrzne oraz regulacji prawnych w tym zakresie. Ponadto dogłębne zrozumienie zasad funkcjonowania instytucji państwa, zakresu zadań administracji publicznej oraz problematyki zarządzania w sytuacjach kryzysowych, jak również doskonalenie umiejętności w zakresie rozwiązywania prostych problemów zawodowych oraz uczestniczenia w pracy zespołowej.

W programie kształcenia przewidziano 360 godz. (9 tygodni) praktyk, realizowanych w semestrach I (praktyka organizacyjna), II (praktyka specjalnościowa), III (praktyka dyplomowa) studiów magisterskich. Praktyki organizuje i koordynuje Dział Współpracy z Zagranicą i Praktyk Studenckich. Praktyki stanowią obowiązkową część programu, a ich odbycie warunkuje uzyskanie dyplomu. Student, który studiuje na więcej niż jednym kierunku jest zobowiązany do odbycia praktyk w ramach każdego z tych kierunków.

Praktyki mogą się odbywać w jednostce organizacyjnej, której charakter prowadzonej działalności jest zgodny z profilem kierunku studiów. Organizowane są w jednostkach administracji rządowej i samorządowej, w służbach mundurowych i innych instytucjach, których działalność skierowana jest na zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego. Studenci WSH w Radomiu kierunku Bezpieczeństwo Wewnętrzne mają możliwość odbywania praktyk, m.in. w:

- Mazowieckiej Komendzie Wojewódzkiej Policji z siedzibą w Radomiu,

- Laboratorium Kryminalistycznym Komendy Wojewódzkiej Policji w Radomiu,
- Komendzie Miejskiej Policji w Radomiu,
- Areszcie Śledczym w Radomiu,
- Zakładzie Karnym w Radomiu,
- Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego w Radomiu
- Straży Miejskiej w Radomiu,
- Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu,
- Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Radomiu,
- Wydziale Zarządzania Kryzysowego w Starostwie Powiatowym w Radomiu,
- Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Radomiu,
- Schronisku dla Nieletnich w Stawiszynie,
- innych instytucjach, organizacjach, w których możliwa jest realizacja zadań wynikających z Ramowego programu praktyki dla kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne.

Ponadto studentom przysługuje możliwość odbycia praktyk we wskazanych przez siebie placówkach (na mocy odrębnie podpisywanych umów, np. umów o pracę), o ile wskazana placówka może zapewnić charakter wykonywanych czynności zgodny z Ramowym programem praktyk i osiągnięcie efektów kształcenia wymaganych programem studiów.

Ramowy program praktyk dla studentów kierunku Bezpieczeństwo Wewnętrzne, studia II stopnia obejmuje m.in.:

Semestr I – praktyka organizacyjna 120 godz. (7 pkt ECTS)

- Poznanie funkcjonowania struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy, kontroli

- Zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego
- Kształtowanie konkretnych nawyków zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki
- Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji
- Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania
- Doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym w sprawach zawodowych

Semestr II i III – praktyka specjalnościowa i praktyka dyplomowa 120 godz. (7+7 pkt ECTS)

- Poznanie funkcjonowania struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy, kontroli
- Zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego
- Kształtowanie konkretnych nawyków zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki
- Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji
- Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania
- Doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym w sprawach zawodowych
- Praca studenta pod nadzorem na podstawowych aktach prawnych związanych z regulującymi działalność Instytucji w zakresie planowania, organizowania i realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem państwa
- Pozyskiwanie informacji w zakresie spraw prowadzonych przez Instytucję
- Opracowywanie projektów pism lub decyzji
- Przygotowywanie projektów informacji i notatek

- Udział w dokonywaniu analiz zasad funkcjonowania organów władzy i instytucji publicznych w sytuacjach kryzysowych i w czasie wojny
- Zapoznanie z organizacją systemu szczególnej ochrony obiektów ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa
- Udział w procesie identyfikacji symptomów przestępczości kryminalnej, gospodarczej i zorganizowanej
- Udział w dokonywaniu oceny stanu infrastruktury krytycznej państwa
- Określanie zasad ochrony i utrzymania bezpieczeństwa osób, mienia, obiektów i obszarów
- Definiowanie obowiązków i uprawnień podmiotów kompetentnych do ingerencji w sferę praw i wolności obywatelskich
- Zapoznanie z praktycznym określaniem procedur postępowania służb w przypadku ataku terrorystycznego
- Zebranie przez studenta danych niezbędnych do napisania pracy magisterskiej
- Opracowanie statystyczne zebranych materiałów
- Zdobywanie umiejętności łączenia teorii z praktyką

W celu odbycia praktyk, student powinien złożyć w Dziale współpracy z zagranicą i praktyk studenckich Zaświadczenie o przyjęciu na praktykę. Wzory Zaświadczeń dostępne są na stronie www.wsh.pl w zakładce Strefa Studenta- Biuro Kariery- staże i praktyki. Odbiór dokumentów z praktyk możliwy będzie po upływie 3 dni. Instytucja, do której student jest kierowany na podstawie Skierowania jest zobowiązana do wyznaczenia zakładowego opiekuna praktyk oraz dopilnowania właściwego zrealizowania przez studenta programu praktyk. Student powinien aktywnie uczestniczyć w każdym przedsięwzięciu instytucji, w której odbywa praktykę, zgodnie z jej specyfiką.

Podstawą zaliczenia praktyki jest realizacja Ramowego programu praktyki, dostarczenie Skierowania, Porozumienia i Karty przebiegu praktyk do Działu współpracy z zagranicą i praktyk studenckich. Opinia powinna zawierać ocenę umiejętności studenta, m.in. takich, jak: organizowanie i planowanie własnej pracy, skuteczne komunikowanie się, efektywne

współdziałanie z zespołem współpracowników, obserwowanie i interpretowanie zjawisk społecznych, analiza motywów i wzorów zachowań podopiecznych danej instytucji, czy też ocenę osobowościowych cech studenta, tj. sumienności, punktualności, umiejętności pracy w grupie, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, zaangażowania w pracę. Poddana ocenie jest także podstawowa wiedza studenta, dotycząca zagadnień z zakresu systemu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. W trakcie praktyki student nabywa także podstawową wiedzę z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Opiekun praktyk ma za zadanie ocenić także kompetencje społeczne studenta, dotyczące gotowości do podejmowania wyzwań zawodowych, postępowania etycznego, odpowiedzialnego przygotowania do prowadzenia działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wewnętrznego państwa w różnych jego aspektach i aktywnego współdziałania w tym zakresie z różnymi podmiotami.

Zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan Wydziału, po zapoznaniu się z dokumentacją z praktyk złożoną przez studenta w Dziale współpracy z zagranicą i praktyk studenckich, pokój 103 przy ul. Traugutta 61a, wpisu w Karcie okresowych osiągnięć studenta dokonuje kierownik Działu współpracy z zagranicą i praktyk studenckich.

EFEKTY KSZTAŁCENIA (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne):

Nr	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do efektów kształcenia dla programu	Odniesienie do charakterystyk I stopnia PRK Poziom 7	Odniesienie do charakterystyk II stopnia PRK Poziom 7 dla obszaru nauk społecznych
Wiedza: zna i rozumie				
01	przedsięwzięcia państwowe i pozarządowe na rzecz poprawy bezpieczeństwa państwa. Określa relacje między strukturami i instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo państwa	BWII_W05	P7U_W	P7S_WG
02	współczesne formy terroryzmu, oraz jego wpływ na bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Wykazuje się wiedzą na temat przedsięwzięć	BWII_W06	P7U_W	P7S_WG

	antyterrorystycznych			
03	zadania państwa w zakresie kierowania obronnością, zarządzania kryzysowego i ochrony infrastruktury krytycznej	BWII_W08	P7U_W	P7S_WG
04	podstawowe pojęcia i zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego, kontroli i audytu oraz zarządzania jakością w instytucjach zajmujących się bezpieczeństwem wewnętrznym	BWII_W13	P7U_W	P7S_WK
Umiejętności: potrafi				
05	posługiwania się normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania problemów z zakresu bezpieczeństwa	BWII_U02	P7U_U	P7S_UW
06	zastosować w praktyce metody, narzędzia i techniki pozyskiwania ważnych informacji	BWII_U03	P7U_U	P7S_UW
07	wykorzystywać w praktyce zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów praktycznych z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa	BWII_U06	P7U_U	P7S_UW
08	pracy w warunkach deficytu czasu i stresu. Potrafi komunikować się i kierować zespołem ludzkim w sytuacjach kryzysowych	BWII_U07	P7U_U	P7S_UO P7S_UK P7S_UU
09	wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności podczas praktyk studenckich do opracowywania sprawozdań, meldunków i analiz	BWII_U13	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
Kompetencje społeczne: jest gotów do				

10	doskonalenia swoich umiejętności i systematycznego uzupełniania wiedzy. Potrafi inspirować oraz organizować proces doskonalenia się innych	BWII_K01	P7U_U	P7S_KK
11	inicjowania i moderowania pracy w grupie, przyjmując w niej różne role	BWII_K03	P7U_U	P7S_KR
12	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy i kreatywny w zakresie kształtowania poziomu bezpieczeństwa państwa	BWII_K06	P7U_U	P7S_KO

WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH

KIERUNEK PEDAGOGIKA - PROFILAKTYKA SPOŁECZNA I RESOCJALIZACJA

Studenci kierunku Pedagogika studiów II stopnia zobowiązani są w czasie studiów odbyć praktykę zawodową, za zaliczenie której otrzymują 21 pkt ECTS. Praktyka ta stanowi integralną część procesu kształcenia studentów. Bezpośrednim i najważniejszym celem praktyki studenckiej jest utrwalenie i wykorzystanie nabytej wiedzy.

W programie kształcenia przewidziano 360 godz. (9 tygodni) praktyk, realizowanych w semestrach I (praktyka organizacyjna), II (praktyka specjalnościowa), III (praktyka dyplomowa) studiów magisterskich. Praktyki organizuje i koordynuje Dział Współpracy z Zagranicą i Praktyk Studenckich. Praktyki stanowią obowiązkową część programu, a ich odbycie warunkuje uzyskanie dyplomu. Student, który studiuje na więcej niż jednym kierunku jest zobowiązany do odbycia praktyk w ramach każdego z tych kierunków.

Praktyki mogą się odbywać w jednostce organizacyjnej, której charakter prowadzonej działalności jest zgodny z profilem kierunku studiów.

Zakres czynności do zrealizowania przez studenta studiów II stopnia w trakcie praktyki:

1. Uczestnictwo w szkoleniu BHP przeprowadzonym w miejscu realizacji praktyk, poświadczone stosownym zaświadczeniem lub innym dokumentem zobowiązującym do zachowania tajemnicy służbowej.

2. Omówienie zasad odbywania praktyki z opiekunem praktyki z ramienia zakładu pracy (Zakładu Karnego, Aresztu Śledczego, Ośrodka Resocjalizacji Nieletnich, Sądu, inne)
3. Zapoznanie studenta z regulaminem organizacyjnym i regulaminem pracy (lub dokumentami równorzędnymi) w której odbywa się praktyka.
4. Zapoznanie się przez studenta z podstawową dokumentacją regulującą działalność danej instytucji (np. jej statutem, regulaminem pracy, polityką RODO)
5. Studiowanie i analizowanie podstawowych dokumentów prawnych funkcjonowania placówki, w której odbywa się praktyka (Konstytucja RP, Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy, Ustawa o kuratorach sądowych, Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu alkoholizmowi, Ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii, Ustaw o postępowaniu w sprawach nieletnich, Niebieska Karta, Kodeks Karny, Kodeks Karny Wykonawczy, Ustaw o pomocy społecznej, Ustawa przeciwdziałaniu przemocy w Rodzinie, inne)
6. Zapoznanie się z pracownikami placówki, poprzez rozmowy stanowiskowe w działach i na oddziałach penitencjarnych, pracowniach profilaktycznych, departamentach i wydziałach sądów.
7. Poznanie, drogą oglądu, zasad poruszania się po terenie placówki izolacyjnej, poszczególnych pracowni, gabinetów, warsztatów i ich konfrontacja z realizowanymi przez placówkę programami resocjalizacyjnymi, profilaktycznymi, psychoterapeutycznymi, socjoterapeutycznymi innymi.
8. Szkolenie bezpośrednie (instruktażowe) na stanowisku pracy (praktyki), zasady kontaktu z osadzonym, narkomanem, alkoholikiem, pacjentem.
9. Rozmowa z opiekunem praktyki na temat zasad bezpośredniej styczności z podopiecznym, zasady bezpieczeństwa, podstawowe sygnały alarmowe na temat zagrożenia realnego lub potencjalnego.
10. Udział w badaniach osobo poznawczych, wywiadach wstępnych, pracach zespołów kwalifikacyjnych itp.– w miarę możliwości organizacyjnych.
11. Uczestnictwo zajęciach resocjalizacyjnych w warunkach zamkniętych i otwartych – w obszarach nieobjętych ścisłą tajemnicą służbową, wynikającą ze specyfiki placówki.
12. Udział w zajęciach profilaktycznych, terapeutycznych, psychoterapeutycznych, innych pod kierunkiem opiekuna praktyki lub osoby upoważnionej.
13. Zapisywanie uwag z obserwowanych zajęć i ich analiza poprzez konsultacje z pracownikami placówki i opiekunem praktyki.
14. Obserwacja uczestnicząca w procesie resocjalizacyjnym poprzez bezpośrednie kontakty z osadzonymi, społecznościami terapeutycznymi, grupami samopomocy inne.
15. Analizowanie czynności podejmowanych przez pracowników placówek penitencjarnych, terapeutycznych, pracowników komisji penitencjarnych, komisji gminnych, członków zespołów interdyscyplinarnych, pracowników pogotowia Niebieska Linia, inne.
16. Konsultowanie z profesjonalistami efektywności działań resocjalizacyjnych w poszczególnych systemach penitencjarnych i rodzajach resocjalizacji w kontekście pracy postpenitencjarnej.

17. Obserwowanie metod pracy stosowanych przez pracowników danej instytucji i konfrontowanie ich z najnowszą literaturą przedmiotu – wypisy, notatki, dyskusje wniosków.
18. Rozwijanie umiejętności efektywnej komunikacji interpersonalnej poprzez rozmowy i kontakty interpersonalne z pozostałymi uczestnikami procesu resocjalizacji lub profilaktyki właściwej dla wybranych poziomów, modeli i strategii.
19. Przygotowanie autoprezentacji (obraz samego siebie) i jej przedstawienie wobec pracownika placówki – omówienie wniosków. Diagnoza własnej osobowości.
20. Rozwijanie umiejętności prawidłowego diagnozowania i konstruktywnego rozwiązywania problemów i konfliktów wychowawczych, poprzez stosowanie nowoczesnych, standardowych i niestandardowych narzędzi wykorzystywanych w placówce. Wykonanie testów (na sobie i innym pracowniku) MAST, AUDIT, CAGE inne.
21. Nabycie umiejętności posługiwania się Skalą Niedostosowania Społecznego Lesława Pytki – poprzez wykonanie studium przypadku. Zastosowanie minimum jednego narzędzia z obszaru Twórczej Resocjalizacji – Marka Konopczyńskiego. Włączenie się pracą artystyczną, duchową, religijną placówki.
22. Zbieranie materiałów i danych do przeprowadzenia badań i analiz związanych z tematem pracy dyplomowej poprzez opracowanie i rozpowszechnianie stosownych narzędzi badawczych w konsultacji z promotorem pracy. Wykonanie ankiety, arkusza obserwacji, testu, wywiadu, psychorysunku, innych niestandardowych lub standardowych narzędzi.
23. Zapoznanie z efektywnością resocjalizacji w poszczególnych systemach wykonania kary pozbawienia wolności. (w zakresie obowiązującego prawa)
24. Poznanie istoty, zasad i przebiegu oddziaływań resocjalizacyjnych i profilaktycznych poprzez konfrontację praktyki działania z ideą pracy terapeutycznej. Udział w minimum jednej konferencji branżowej, szkoleniu, debacie lub warsztacie. Udział w otwartym miningu AA, Al. Anon lub innej grupie samopomocy.
25. Udział w pracy społeczności terapeutycznej. Zaznajomienie z założeniami badań osobo-poznawczych skazanego, dozorowanego, wykonania kary w systemie dozoru elektronicznego.
26. Uświadomienie sobie zasad tworzenia Indywidualnych Programów Resocjalizacyjnych, poprzez gruntowne badanie literatury przedmiotu i jej omawianie w toku konsultacji z profesjonalistami, praktykami pracy resocjalizacyjnej.
27. Swobodne posługiwanie się metodami treningu zastępowania agresji, treningu świadomego życia.
28. Pogłębienie wiedzy na temat dostosowania metod resocjalizacji do cech psychicznych człowieka. (Lesław Pytki – osoba i dzieło)
29. Poznanie narzędzi służących identyfikacji objawów uzależnienia oraz ocenie jego nasilenia, poprzez kontakty z takimi instytucjami jak: Polskie Towarzystwo Penitencjarne, Polskie Towarzystwo Polityki Społecznej, Mazowieckie Centrum Profilaktyki Uzależnień, PARPA, ETOH, Fundacja Batorego inne.

30. Poznanie koncepcji profilaktycznych w środowisku lokalnym i na tle Polski, Europy i świata, poprzez analizy raportów WHO, Narodowego Programu Trzeźwości, wytycznych Rady Europy inne.
31. Zgłębienie tajników profilaktyki uzależnień - programów profilaktycznych, celów profilaktyki, ocena efektywności profilaktyki społecznej i profilaktyki uzależnień., poprzez analizę Gminnych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
32. Wzbogacenie wiedzy na temat funkcjonowania w środowisku z osobami uzależnionymi, poprzez udział w spotkaniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, analizę Gminnych Programów Profilaktycznych, analizę działalności Gminnych Punktów Konsultacyjnych, Telefonów Zaufania, Procedury Niebieskiej Karty inne
33. Rozwijanie umiejętności efektywnej komunikacji interpersonalnej poprzez udział w treningach komunikacji interpersonalnej.
34. Udział w opracowywaniu szkolnych, gminnych, programów profilaktycznych, resocjalizacyjnych oraz programów wczesnej interwencji. Dialogowanie z profesjonalistami i zapisywanie wniosków, ustaleń, rekomendacji.

EFEKTY KSZTAŁCENIA (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) OSIĄGNIĘTE PO ZAKOŃCZONEJ PRAKTYCE:

Nr	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do efektów kształcenia dla programu	Odniesienie do charakterystyk I stopnia PRK Poziom 7	Odniesienie do charakterystyk II stopnia PRK Poziom 7 dla obszaru nauk społecznych
Wiedza: zna i rozumie				
01	współczesną terminologię używaną w pedagogice oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym	PII_W01	P7U_W	P7S_WG
02	współczesne kierunki rozwoju pedagogiki, jej nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	PII_W03	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
03	stadia rozwoju człowieka w	PII_W06	P7U_W	P7S_WG

	cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym			
04	zasady organizacji i funkcjonowaniu instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych	PII_W10	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
05	teorię wychowania, uczenia się i nauczania oraz innych procesów edukacyjnych	PII_W12	P7U_W	P7S_WG
06	uczestników działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej, pomocowej i terapeutycznej	PII_W15	P7U_W	P7S_WG
07	procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego, w tym w działalności pedagogicznej (dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej), oraz ich prawidłowości i zakłócenia	PII_W18	P7U_W	P7S_WK
Umiejętności: potrafi				
08	przygotować i zastosować podstawowe narzędzia obserwacji w praktyce edukacyjnej, diagnozie pedagogicznej, działalności profilaktycznej przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów edukacyjnych	PII_U01	P7U_U	P7S_UW

09	realizować projekt badań społecznych z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, korzystając z nowoczesnych rozwiązań technologicznych	PII_U03	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
10	przygotowywać i prezentować własne projekty rozwiązań praktycznych, odwołujące się do wykorzystania dorobku wielkich pedagogów kierując się przy tym zasadami etyki	PII_U05	P7U_U	P7S_UK
11	przeprowadzić samodzielne badania pedagogiczne w środowisku edukacyjnym, opiekuńczo – wychowawczym, terapeutycznym	PII_U06	P7U_U	P7S_UU
12	opracować i realizować własny projekt edukacyjny skierowany do wybranej grupy odbiorców	PII_U07	P7U_U	P7S_UO P7S_UU
13	przygotować własny plan rozwoju zawodowego	PII_U11	P7U_U	P7S_UO P7S_UU
14	wykonywać w grupie zadanie projektowe służące społeczności lokalnej (szkole, organizacji, grupie), kierując grupą jako	PII_U12	P7U_U	P7S_UO

	lider			
Kompetencje społeczne: jest gotów do				
15	włączania się w realizowane projekty uczelni na rzecz środowiska społecznego	PII_K01	P7U_K	P7S_KR P7S_KO
16	współtworzenia programu opiekuńczo – wychowawczego placówki edukacyjnej, utożsamia się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce pedagogicznej, odznacza się rozważą, dojrzałością i zaangażowaniem w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań pedagogicznych	PII_K03	P7U_K	P7S_KO
17	włączania się w prace lokalnej organizacji na rzecz rozwoju edukacji, profilaktyki społecznej, odznacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, czuje się odpowiedzialny wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku specjalistów i pośrednio modeluje to podejście wśród innych	PII_K05	P7U_K	P7S_KR P7S_KO

18	wzięcia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata	PII_K07	P7U_K	P7S_KO
----	---	---------	-------	--------

W celu odbycia praktyk, student powinien złożyć w Dziale współpracy z zagranicą i praktyk studenckich Zaświadczenie o przyjęciu na praktykę. Wzory Zaświadczeń dostępne są na stronie www.wsh.pl w zakładce Strefa Studenta- Biuro Kariery- staże i praktyki. Odbiór dokumentów z praktyk możliwy będzie po upływie 3 dni. Instytucja, do której student jest kierowany na podstawie Skierowania jest zobowiązana do wyznaczenia zakładowego opiekuna praktyk oraz dopilnowania właściwego zrealizowania przez studenta programu praktyk. Student powinien aktywnie uczestniczyć w każdym przedsięwzięciu instytucji, w której odbywa praktykę, zgodnie z jej specyfiką.

Podstawą zaliczenia praktyki jest realizacja Ramowego programu praktyki, dostarczenie Skierowania, Porozumienia i Karty przebiegu praktyk do Działu współpracy z zagranicą i praktyk studenckich. Opinia powinna zawierać ocenę umiejętności studenta, m.in. takich, jak: organizowanie i planowanie własnej pracy, skuteczne komunikowanie się, efektywne współdziałanie z zespołem współpracowników, obserwowanie i interpretowanie zjawisk społecznych, analiza motywów i wzorów zachowań podopiecznych danej instytucji, czy też ocenę osobowościowych cech studenta, tj. sumienności, punktualności, umiejętności pracy w grupie, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, zaangażowania w pracę. Poddana ocenie jest także podstawowa wiedza studenta, dotycząca zagadnień z zakresu systemu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. W trakcie praktyki student nabywa także podstawową wiedzę z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Opiekun praktyk ma za zadanie ocenić także kompetencje społeczne studenta, dotyczące gotowości do podejmowania wyzwań zawodowych, postępowania etycznego, odpowiedzialnego przygotowania do prowadzenia działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wewnętrznego państwa w różnych jego aspektach i aktywnego współdziałania w tym zakresie z różnymi podmiotami.

Zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan Wydziału, po zapoznaniu się z dokumentacją z praktyk złożoną przez studenta w Dziale współpracy z zagranicą i praktyk studenckich, pokój 103 przy ul. Traugutta 61 a, wpisu w Karcie okresowych osiągnięć studenta dokonuje kierownik Działu współpracy z zagranicą i praktyk studenckich.

KIERUNEK PEDAGOGIKA STUDIA II STOPNIA- PEDAGOGIKA SPOŁECZNA

I TERAPIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA

Studenci kierunku Pedagogika studiów II stopnia zobowiązani są w czasie studiów odbyć praktykę zawodową, za zaliczenie której otrzymują 21 pkt ECTS. Praktyka ta stanowi integralną część procesu kształcenia studentów. Bezpośrednim i najważniejszym celem praktyki studenckiej jest utrwalenie i wykorzystanie nabytej wiedzy.

W programie kształcenia przewidziano 360 godz. (9 tygodni) praktyk, realizowanych w semestrach I (praktyka organizacyjna), II (praktyka specjalnościowa), III (praktyka dyplomowa) studiów magisterskich. Praktyki organizuje i koordynuje Dział Współpracy z Zagranicą i Praktyk Studenckich. Praktyki stanowią obowiązkową część programu, a ich odbycie warunkuje uzyskanie dyplomu. Student, który studiuje na więcej niż jednym kierunku jest zobowiązany do odbycia praktyk w ramach każdego z tych kierunków.

Praktyki mogą się odbywać w jednostce organizacyjnej, której charakter prowadzonej działalności jest zgodny z profilem kierunku studiów.

Zakres czynności do zrealizowania przez studenta studiów II stopnia w trakcie praktyki:

1. Uczestnictwo w szkoleniu BHP przeprowadzonym w miejscu realizacji praktyk, poświadczone stosownym certyfikatem, zaświadczeniem lub innym dokumentem
2. Omówienie zasad odbywania praktyki z opiekunem praktyki z ramienia zakładu pracy
3. Zapoznanie studenta z regulaminem organizacyjnym i regulaminem pracy (lub dokumentami równorzędnymi) w której odbywa się praktyka
4. Zapoznanie się przez studenta z podstawową dokumentacją regulującą działalność danej instytucji (np. jej statutem, regulaminem pracy, polityką RODO)
5. Studiowanie i analizowanie podstawowych dokumentów prawnych funkcjonowania placówki, w której odbywa się praktyka
6. Zapoznanie się z pracownikami placówki, poprzez rozmowy na temat specyfiki stanowisk pracy
7. Poznanie, drogą oglądu, pracowni, gabinetów, warsztatów i ich konfrontacja z realizowanymi przez placówkę terapiami psychologiczno - pedagogicznymi.
8. Szkolenie bezpośrednie (instruktażowe) na stanowisku pracy (praktyki).
9. Rozmowa z opiekunem praktyki na temat metod planowania pracy i strategii placówki
10. Udział w wywiadach z „klientami” (wychowankami, podopiecznymi, rodzicami) placówki – w miarę możliwości organizacyjnych
11. Uczestnictwo w zajęciach jednostki organizacyjnej w której odbywa się praktyka – w obszarach nieobjętych ścisłą tajemnicą służbową, wynikającą ze specyfiki placówki

12. Udział w zajęciach terapeutycznych, psychoterapeutycznych, rozwojowych, terapeutycznych, innych pod kierunkiem opiekuna praktyki lub osoby upoważnionej.
13. Zapisywanie uwag z obserwowanych zajęć i ich analiza poprzez konsultacje z pracownikami placówki
14. Stosowanie w praktyce wiedzy i umiejętności nabytych podczas toku zajęć na uczelni poprzez współprowadzenie i współuczestnictwo w procesie terapeutycznym
15. Obserwowanie i omawianie czynności podejmowanych przez opiekuna praktyki po przeprowadzonych prowadzonych przez niego zajęć
16. Konsultowanie z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań
17. Obserwowanie metod pracy stosowanych przez pracowników danej instytucji i konfrontowanie ich z najnowszą literaturą przedmiotu – wypisy, notatki, dyskusje wniosków
18. Rozwijanie umiejętności efektywnej komunikacji interpersonalnej poprzez rozmowy i kontakty interpersonalne z pozostałymi uczestnikami procesu terapii i kooterapii
19. Przygotowanie autoprezentacji i jej przedstawienie wobec pracownika placówki – omówienie wniosków
20. Rozwijanie umiejętności prawidłowego diagnozowania i konstruktywnego rozwiązywania problemów i konfliktów wychowawczych, poprzez stosowanie nowoczesnych, standardowych i niestandardowych narzędzi wykorzystywanych w placówce
21. Promowanie form wsparcia i opieki w pracy socjalnej i pedagogicznej z jednostkami i grupami środowiskowymi, poprzez udział w dyskusjach, debatach, forach dyskusyjnych, konferencjach inne
22. Zbieranie materiałów i danych do przeprowadzenia badań i analiz związanych z tematem pracy dyplomowej poprzez opracowanie i rozpowszechnianie stosownych narzędzi badawczych w konsultacji z promotorem pracy
23. Zapoznanie z opiniami i orzeczeniami wydawanymi przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne (w zakresie obowiązującego prawa)
24. Poznanie istoty, zasad i przebiegu diagnozy pedagogicznej i oddziaływań terapeutycznych, poprzez konfrontację praktyki działania z ideą pracy terapeutycznej.
25. Poznanie wykorzystywanych niestandardowych i standardowych narzędzi diagnostycznych w pracy, terapeuty, pedagoga, wychowawcy (testy, kwestionariusze, mapy, gry, zabawy inne), poprzez udział w pracach diagnostycznych i współtworzenie klimatu środowiska pomocowego
26. Zaznajomienie z założeniami wywiadu diagnostycznego i zasad doboru pytań diagnostycznych poprzez udział w ich opracowywaniu przez profesjonalistów lub analizę narzędzi standardowych, dyskusowanie z pracownikami ich zasadności, analizę ryzyka błędu statystycznego, inne
27. Uświadomienie sobie zasad tworzenia Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych, poprzez gruntowne badanie literatury przedmiotu i jej omawianie w toku konsultacji z profesjonalistami, praktykami pracy terapeutycznej i profilaktycznej

28. Swobodne posługiwanie się metodami terapeutyczno-wspierającymi na etapie poszukiwania i rozwijania uzdolnień czy niepowodzeń podopiecznych

**EFEKTY KSZTAŁCENIA (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne)
OSIĄGNIĘTE PO ZAKOŃCZONEJ PRAKTYCE:**

Nr	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do efektów kształcenia dla programu	Odniesienie do charakterystyk I stopnia PRK Poziom 7	Odniesienie do charakterystyk II stopnia PRK Poziom 7 dla obszaru nauk społecznych
Wiedza: zna i rozumie				
01	współczesną terminologię używaną w pedagogice oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym	PII_W01	P7U_W	P7S_WG
02	współczesne kierunki rozwoju pedagogiki, jej nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	PII_W03	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
03	stadia rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym	PII_W06	P7U_W	P7S_WG
04	zasady organizacji i funkcjonowaniu instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych	PII_W10	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
05	teorię wychowania, uczenia się i nauczania oraz innych	PII_W12	P7U_W	P7S_WG

	procesów edukacyjnych			
06	uczestników działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej, pomocowej i terapeutycznej	PII_W15	P7U_W	P7S_WG
07	procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego, w tym w działalności pedagogicznej (dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej), oraz ich prawidłowości i zakłócenia	PII_W18	P7U_W	P7S_WK
Umiejętności: potrafi				
08	przygotować i zastosować podstawowe narzędzia obserwacji w praktyce edukacyjnej, diagnozie pedagogicznej, działalności profilaktycznej przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów edukacyjnych	PII_U01	P7U_U	P7S_UW
09	realizować projekt badań społecznych z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki, jak i z odbiorcami spoza grona specjalistów, korzystając z nowoczesnych rozwiązań technologicznych	PII_U03	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
10	przygotowywać i prezentować własne projekty rozwiązań praktycznych, odwołujące	PII_U05	P7U_U	

	się do wykorzystania dorobku wielkich pedagogów kierując się przy tym zasadami etyki			P7S_UK
11	przeprowadzić samodzielne badania pedagogiczne w środowisku edukacyjnym, opiekuńczo – wychowawczym, terapeutycznym	PII_U06	P7U_U	P7S_UU
12	opracować i realizować własny projekt edukacyjny skierowany do wybranej grupy odbiorców	PII_U07	P7U_U	P7S_UO P7S_UU
13	przygotować własny plan rozwoju zawodowego	PII_U11	P7U_U	P7S_UO P7S_UU
14	wykonywać w grupie zadanie projektowe służące społeczności lokalnej (szkole, organizacji, grupie), kierując grupą jako lider	PII_U12	P7U_U	P7S_UO
Kompetencje społeczne: jest gotów do				
15	włączania się w realizowane projekty uczelni na rzecz środowiska społecznego	PII_K01	P7U_K	P7S_KR P7S_KO
16	współtworzenia programu opiekuńczo – wychowawczego placówki edukacyjnej, utożsamia się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w	PII_K03	P7U_K	P7S_KO

	praktyce pedagogicznej, odznacza się rozważą, dojrzałością i zaangażowaniem w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań pedagogicznych			
17	włączania się w prace lokalnej organizacji na rzecz rozwoju edukacji, profilaktyki społecznej, odznacza się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, czuje się odpowiedzialny wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, wyraża taką postawę w środowisku specjalistów i pośrednio modeluje to podejście wśród innych	PII_K05	P7U_K	P7S_KR P7S_KO
18	wzięcia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata	PII_K07	P7U_K	P7S_KO

W celu odbycia praktyk, student powinien złożyć w Dziale współpracy z zagranicą i praktyk studenckich Zaświadczenie o przyjęciu na praktykę. Wzory Zaświadczeń dostępne są na stronie www.wsh.pl w zakładce Strefa Studenta- Biuro Kariery- staże i praktyki. Odbiór dokumentów z praktyk możliwy będzie po upływie 3 dni. Instytucja, do której student jest kierowany na podstawie Skierowania jest zobowiązana do wyznaczenia zakładowego opiekuna praktyk oraz dopilnowania właściwego zrealizowania przez studenta programu praktyk. Student powinien aktywnie uczestniczyć w każdym przedsięwzięciu instytucji, w której odbywa praktykę, zgodnie z jej specyfiką.

Podstawą zaliczenia praktyki jest realizacja Ramowego programu praktyki, dostarczenie Skierowania, Porozumienia i Karty przebiegu praktyk do Działu współpracy z zagranicą i praktyk studenckich. Opinia powinna zawierać ocenę umiejętności studenta, m.in. takich, jak: organizowanie i planowanie własnej pracy, skuteczne komunikowanie się, efektywne współdziałanie z zespołem współpracowników, obserwowanie i interpretowanie zjawisk społecznych, analiza motywów i wzorów zachowań podopiecznych danej instytucji, czy też ocenę osobowościowych cech studenta, tj. sumienności, punktualności, umiejętności pracy w grupie, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, zaangażowania w pracę. Poddana ocenie jest także podstawowa wiedza studenta, dotycząca zagadnień z zakresu systemu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. W trakcie praktyki student nabywa także podstawową wiedzę z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Opiekun praktyk ma za zadanie ocenić także kompetencje społeczne studenta, dotyczące gotowości do podejmowania wyzwań zawodowych, postępowania etycznego, odpowiedzialnego przygotowania do prowadzenia działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wewnętrznego państwa w różnych jego aspektach i aktywnego współdziałania w tym zakresie z różnymi podmiotami.

Zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan Wydziału, po zapoznaniu się z dokumentacją z praktyk złożoną przez studenta w Dziale współpracy z zagranicą i praktyk studenckich, pokój 103 przy ul. Traugutta 61a, wpisu w Karcie okresowych osiągnięć studenta dokonuje kierownik Działu współpracy z zagranicą i praktyk studenckich.

KIERUNEK PSYCHOLOGIA, SPECJALNOŚĆ PSYCHOLOGIA KLINICZNA

Cel praktyk:

Głównym celem praktyki jest weryfikacja wiedzy zdobytej podczas studiów, pozyskanie nowych wiadomości, zdobycie umiejętności psychologicznych i ukształtowanie kompetencji, które pozwolą na wdrożenie studentów do przyszłej pracy zawodowej jako psychologa.

Praktyka polegająca na obserwacji uczestniczącej i aktywnym udziale w procesie diagnostyczno-terapeutycznym, interwencji, poradnictwie, działaniach profilaktycznych i/lub promocji zdrowia, powinna umożliwić osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

- pogłębienie znajomości zasad funkcjonowania ośrodków, poradni i placówek oferujących pomoc psychologiczną;
- zdobycie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktów z pacjentem/ osobą objętą opieką psychologiczną;
- uwrażliwienie na sferę psychiczną osoby chorej;
- zainteresowanie odpowiedzialnością za własne zdrowie psychiczne i zdrowie innych;
- zrozumienie złożoności zdrowia psychicznego i zaburzeń psychicznych;

- wprowadzenie do problematyki oddziaływań psychoterapeutycznych;
- uzyskanie umiejętności praktycznych w zakresie diagnozy psychologicznej i metod pomocy psychologicznej.

Wymiar praktyk:

360 godzin:

- 120 godz. praktyka organizacyjna, semestr I,
- 120 godz. praktyka specjalnościowa, semestr II,
- 120 godz. praktyka dyplomowa, semestr III.

Miejsca praktyk:

Praktyka może odbywać się w ośrodkach terapeutycznych, poradniach, placówkach medycznych, szpitalach psychiatrycznych, szpitalach klinicznych, i innych placówkach, które oferują różne formy wsparcia i pomocy psychologicznej.

Zadania:

W toku praktyki studenci powinni wykonać następujące zadania:

Praktyka organizacyjna 120 godz.

- zapoznanie się z zakresem działań organizacji, z przepisami BHP i PPOŻ, regulaminem pracy, itp. i jej jednostek organizacyjnych,
- zapoznanie się ze strukturą organizacyjną instytucji, w której student odbywa praktykę.
- zapoznanie z systemem zarządzania, procedurami, procesem planowania pracy, kontroli danej placówki/instytucji,
- zapoznanie z założeniami organizacyjnymi placówki, w której realizuje praktykę
- omawianie podstawy polityki personalnej, kierowanie zespołami pracowniczymi, stosowanie w strategii podnoszenia jakości życia, problem równowagi między pracą i życiem
- zapoznanie z założeniami programowymi, podstawą programową oraz zakresem treści realizowanych w ramach danej placówki

- poznanie obszarów psychologii odnoszących się do procedur, metod badawczych stosowanych w danej placówce/instytucji,
- Zapoznanie studentów ze stanowiskiem pracy psychologa i zakresem wykonywanych czynności psychologa w danej placówce/instytucji,
- Obserwuje i analizuje działania pracy psychologa w danej placówce/instytucji,
- Wspiera działania pracowników w zakresie terapii, edukacji, w prowadzonych warsztatach i zajęciach rozwojowych,
- Słucha i przyjmuje informacje zwrotne. Przyjmuje polecenia i aktywnie włącza się w pracę zespołu,
- Nawiązanie relacji z pracownikami placówki. Docenianie pracy zespołowej i indywidualnej,
- Aktywne uczestniczenie w posiedzeniach, zebraniach, odprawach itp. danej placówki/instytucji,
- Obserwuje zajęcia i prawidłowo dokonuje zapisu obserwacji tych zajęć,
- Identyfikuje się z rolą i zadaniami nauczyciela/terapeuty, radzi sobie w rzeczywistości edukacyjnej/terapeutycznej- w różnych sytuacjach rozumie zasady współpracy między psychoterapeutą a innymi specjalistami, takimi jak psychiatra, psycholog, arteterapeuta, neurolog,
- Realizowanie przez studenta zadań wyznaczonych przez opiekuna praktyk w instytucji, w której student odbywa praktykę zawodową.

Praktyka specjalnościowa 120 godz.

- Wykorzystanie przez studenta w praktyce wiedzy teoretycznej, tzn. metod poznania osoby objętej pomocą psychologiczną w tym testów diagnostycznych, wywiadu oraz narzędzi charakterystycznych dla wybranej jednostki oferującej pomoc psychologiczną
- Poznanie stosowanych przez psychologów sposobów prowadzenia wywiadów oraz udzielania pomocy psychologicznej, m.in. poprzez bezpośrednie rozmowy z pracownikami na temat:
  - specyfiki nawiązywania kontaktów z różnego rodzaju pacjentami/ klientami
  - sposobów przeprowadzenia wywiadów z klientami wyżej wymienionych placówek
  - sposobów stawiania hipotez w oparciu o wywiad i kontakt z pacjentem/ klientem.
  - skuteczności doboru formy pomocy psychologicznej do sytuacji życiowej pacjenta/ klienta
- Nawiązanie i podtrzymanie kontaktów z pacjentem/ osobą objętą opieką psychologiczną
- Poznanie zaburzeń funkcjonowania, np. rodziny, dzieci, układu nerwowego itp.
- Poznanie mechanizmów i zjawisk psychoterapii- psychoterapia indywidualna, grupowa
- Przejawianie samodzielności i inicjatywy w planowaniu i realizowaniu zadań wyznaczonych przez charakterystykę funkcjonowania danej placówki świadczącej pomoc psychologiczną

- Prowadzenie rozmowy z pracownikami placówki na tematy psychologiczne, używając terminologii fachowej, występującej na gruncie psychologii
- Rozmawianie na temat rozwoju człowieka, definiując jego potrzeby na każdym etapie, wskazuje na różnice w zachowaniu się człowieka w konkretnych sytuacjach społecznych- student podkreśla indywidualne cechy rozwoju jednostki ludzkiej w toku jej życia
- Poruszanie zagadnień psychologicznych i komunikacyjnych w miejscu pracy w kontekście funkcjonowania zawodowego poszczególnych pracowników
- Korzystanie z testów psychologicznych zgodnie z przepisami prawa
- Poznanie roli stylu życia w kształtowaniu postawy zdrowotnej
- Poznanie kampanie profilaktycznych
- Poznanie zagadnień z zakresu psychopatologii- zaburzenia depresyjne, kryzys psychologiczny
- Poznanie zaburzeń odżywiania- anoreksja, bulimia, ortoreksja, i in.- diagnoza, uwarunkowania i leczenie
- Poznanie klinicznej psychologii rozwoju człowieka
- Poznanie psychologicznych aspektów zmagania się z chorobami nowotworowymi
- Poznanie zaburzeń lękowych, PTSD, koncepcji wzrostu potraumatycznego
- Poznanie istoty terapii indywidualnej i grupowej
- _poznanie aspektów pracy z osobami uzależnionymi od substancji psychoaktywnych
- Posługuje się właściwymi narzędziami psychologicznymi. Korzysta z technik informatycznych. Poznaje narzędzia pracy z pacjentami/klientami oraz nabywa doświadczenia w zakresie współpracy z innymi specjalistami w instytucji np. lekarzami, pedagogami, kierownikami, dyrektorami, itp.
- Prezentuje wieloaspektowe poznanie praktycznych zastosowań w obszarze psychologii odnoszących się do procedur, metod badawczych stosowanych w danej placówce/instytucji
- Obserwuje i analizuje działania pracy psychologa w danej placówce/instytucji. Wspiera działania pracowników w zakresie terapii, edukacji, w prowadzonych warsztatach i zajęciach rozwojowych
- Współpracuje i wykonuje zadania zlecone przez psychologa z zachowaniem zasad etyki i profesjonalizmu właściwego dla zawodu. Komunikuje i broni zasad etyki postępowania psychologa, terapeuty itp. Zna zasadę poufności, dyskrecji i tajemnicy
- Uczestniczy w pracach zespołu interdyscyplinarnego w wybranych obszarach profilaktycznych, terapeutycznych czy edukacyjnych

- Identyfikowanie problemów psychologicznych na terenie gminy i proponowanie praktycznych rozwiązań
- Samodzielnie przygotowuje propozycje prowadzenia zajęć z zakresu psychologii, terapii, pracy z osobami nieporadnymi, zaniedbanymi wychowawczo, przejawiającymi zaburzenia w zachowaniu i problemy osobowościowe.
- Przedstawianie własnych scenariuszy zajęć opartych na literaturze przedmiotu i doświadczeniu wybitnych psychologów
- Angażowanie w organizację różnego typu działań, tak aby mógł wykorzystać zdobytą wiedzę w praktycznym działaniu
- Poznanie terminologii z zakresu sztuk wizualnych i arteterapii
- Dokonanie charakterystyki zespołu uczestników, z uwzględnieniem specyfiki specjalności
- Wykazywanie orientacji w zakresie sposobu konstruowania programu wychowawczego, planu pracy dydaktyczno-wychowawczej itp.;
- Przygotowanie i przeprowadzenie zajęć dydaktycznych zgodnych z opracowaną koncepcją nauczania
- Opracowanie indywidualnego planu rozwoju uczestnika, na podstawie przeprowadzonej oceny funkcjonalnej w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw uczestnika
- Przeprowadzenie rozmowy z terapeutą/pedagogiem/ zespołem wspierającym rozwój uczestnika, na temat uczestnika/ grupy
- Określanie metod pracy, celów zajęć dydaktycznych, środków dydaktycznych, środków wyrazu artystycznego, itd.;
- Zapisywanie obserwowanych zajęć
- Identyfikowanie się z rolą i zadaniami nauczyciela/terapeuty
- Poznanie zasad współpracy między psychoterapeutą a innymi specjalistami, takimi jak psychiatra, psycholog, arteterapeuta, neurolog
- Realizacja przez studenta zadań wyznaczonych przez opiekuna praktyk w instytucji, w której student odbywa praktykę zawodową

Praktyka dyplomowa 120 godzin

- Przygotowanie własnego warsztatu pracy. Dbłość o miejsce pracy. Współpraca w zespole. Komunikacja potrzeb
- Opracowanie planu własnej pracy z osobami zwracającymi się o pomoc. Wprowadzanie swoich pomysłów w istniejące plany działań poszczególnych jednostek organizacyjnych

placówki. Rozmawianie z kierownictwem jednostki na temat udoskonalenia, usprawnienia procesu wsparcia klienta

-Stosowanie wybranych technik pomocy psychologicznej

-Aktywne włączanie się w pracę zespołu

-Aktywne uczestniczenie w posiedzeniach, zebraniach, odprawach itp. danej placówki/instytucji

-Współpraca i wykonywanie zadań zleconych przez psychologa z zachowaniem zasad etyki i profesjonalizmu właściwego dla zawodu

-Prowadzenie własnych badań niezbędnych do napisania pracy dyplomowej, wzbogacających metodologiczny warsztat własnej pracy

-Prowadzenie obserwacji, wywiadów psychologicznych, testów itp.

-Realizowanie przez studenta zadań wyznaczonych przez opiekuna praktyk w instytucji, w której student odbywa praktykę zawodową

KIERUNEK PSYCHOLOGIA, SPECJALNOŚĆ PSYCHOLOGIA WYCHOWAWCZA

Cel praktyk:

Głównym celem praktyki jest weryfikacja wiedzy zdobytej podczas studiów, pozyskanie nowych wiadomości, zdobycie umiejętności psychologicznych i ukształtowanie kompetencji, które pozwolą na wdrożenie studentów do przyszłej pracy zawodowej jako psychologa.

Praktyka polegająca na obserwacji uczestniczącej i aktywnym udziale w procesie diagnostyczno-terapeutycznym, interwencji, poradnictwie, działaniach profilaktycznych i/lub promocji zdrowia, powinna umożliwić osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

-pogłębienie znajomości zasad funkcjonowania ośrodków, poradni i placówek oferujących pomoc psychologiczną;

-zdobycie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania kontaktów z pacjentem/ osobą objętą opieką psychologiczną;

- przekazanie wiedzy na temat podstawowych mechanizmów wpływu wychowawczego oraz głównych aspektów oddziaływania rodziny i szkoły; zapoznanie studentów z metodami diagnozy i opisu właściwości środowiska wychowawczego;

-uzyskanie umiejętności praktycznych w zakresie diagnozy psychologicznej i metod pomocy psychologicznej.

Wymiar praktyk:

360 godzin:

-120 godz. praktyka organizacyjna, semestr I,

-120 godz. praktyka specjalnościowa, semestr II,

-120 godz. praktyka dyplomowa, semestr III.

Miejsca praktyk:

Praktyka może odbywać się w ośrodkach terapeutycznych, szkołach, poradniach, placówkach medycznych i innych placówkach, które oferują różne formy wsparcia i pomocy psychologicznej.

Zadania:

W toku praktyki studenci powinni wykonać następujące zadania:

Praktyka organizacyjna 120 godz.

- zapoznanie się z zakresem działań organizacji, z przepisami BHP i PPOŻ, regulaminem pracy, itp. i jej jednostek organizacyjnych,
- zapoznanie się ze strukturą organizacyjną instytucji, w której student odbywa praktykę.
- zapoznanie z systemem zarządzania, procedurami, procesem planowania pracy, kontroli danej placówki/instytucji,
- zapoznanie z założeniami organizacyjnymi placówki, w której realizuje praktykę
- omawianie podstawy polityki personalnej, kierowanie zespołami pracowniczymi, stosowanie w strategii podnoszenia jakości życia, problem równowagi między pracą i życiem
- zapoznanie z założeniami programowymi, podstawą programową oraz zakresem treści realizowanych w ramach danej placówki
- poznanie obszarów psychologii odnoszących się do procedur, metod badawczych stosowanych w danej placówce/instytucji,
- Zapoznanie studentów ze stanowiskiem pracy psychologa i zakresem wykonywanych czynności psychologa w danej placówce/instytucji,
- Obserwuje i analizuje działania pracy psychologa w danej placówce/instytucji,
- Wspiera działania pracowników w zakresie terapii, edukacji, w prowadzonych warsztatach i zajęciach rozwojowych,
- Słucha i przyjmuje informacje zwrotne. Przyjmuje polecenia i aktywnie włącza się w pracę zespołu,
- Nawiązanie relacji z pracownikami placówki. Docenianie pracy zespołowej i indywidualnej,

-Aktywne uczestniczenie w posiedzeniach, zebraniach, odprawach itp. danej placówki/instytucji,

-Obserwuje zajęcia i prawidłowo dokonuje zapisu obserwacji tych zajęć,

-Identyfikuje się z rolą i zadaniami nauczyciela/terapeuty, radzi sobie w rzeczywistości edukacyjnej/terapeutycznej- w różnych sytuacjach rozumie zasady współpracy między psychoterapeutą a innymi specjalistami, takimi jak psychiatra, psycholog, arteterapeuta, neurolog,

-Realizowanie przez studenta zadań wyznaczonych przez opiekuna praktyk w instytucji, w której student odbywa praktykę zawodową.

Praktyka specjalnościowa 120 godz.

-Wykorzystanie przez studenta w praktyce wiedzy teoretycznej, tzn. metod poznania osoby objętej pomocą psychologiczną w tym testów diagnostycznych, wywiadu oraz narzędzi charakterystycznych dla wybranej jednostki oferującej pomoc psychologiczną

-Poznanie stosowanych przez psychologów sposobów prowadzenia wywiadów oraz udzielania pomocy psychologicznej, m.in. poprzez bezpośrednie rozmowy z pracownikami na temat:

- specyfiki nawiązywania kontaktów z różnego rodzaju pacjentami/ klientami
- sposobów przeprowadzenia wywiadów z klientami wyżej wymienionych placówek
- sposobów stawiania hipotez w oparciu o wywiad i kontakt z pacjentem/ klientem.
- skuteczności doboru formy pomocy psychologicznej do sytuacji życiowej pacjenta/ klienta

-Nawiązanie i podtrzymanie kontaktów z pacjentem/ osobą objętą opieką psychologiczną

-Poznanie zaburzeń funkcjonowania, np. rodziny, dzieci, układu nerwowego itp.

-Poznanie mechanizmów i zjawisk psychoterapii- psychoterapia indywidualna, grupowa

-Przejawianie samodzielności i inicjatywy w planowaniu i realizowaniu zadań wyznaczonych przez charakterystykę funkcjonowania danej placówki świadczącej pomoc psychologiczną

-Prowadzenie rozmowy z pracownikami placówki na tematy psychologiczne, używając terminologii fachowej, występującej na gruncie psychologii

- Poznanie środków oddziaływań wychowawczych

- Poznanie pojęć dotyczących wychowania, celów wychowania w koncepcjach pedagogicznych i psychologicznych

-Rozmawianie na temat rozwoju człowieka, definiując jego potrzeby na każdym etapie, wskazuje na różnice w zachowaniu się człowieka w konkretnych sytuacjach społecznych- student podkreśla indywidualne cechy rozwoju jednostki ludzkiej w toku jej życia

-Poruszanie zagadnień psychologicznych i komunikacyjnych w miejscu pracy w kontekście funkcjonowania zawodowego poszczególnych pracowników

-Naśladowanie i modelowanie: poznanie koncepcji wyjaśniających naśladowanie i wyznaczniki efektywności modelowania

- Zapoznanie z procesem internalizacji wartości i norm, wychowawczymi uwarunkowaniami rozwoju moralnego
- Poznanie postaw rodzicielskich: wymiary postaw rodzicielskich, typologie i wyznaczniki postaw rodzicielskich, konsekwencje postaw rodzicielskich dla rozwoju dziecka
- poznanie roli rodziny w świetle różnych koncepcji
- poznanie roli ojca w wychowaniu dziecka
- poznanie metody badań nad rolą rodziny w rozwoju dziecka
- poznanie typologii zachowań nauczycielskich i błędów nauczycielskich
- poznanie wyznaczników zachowań nauczycielskich: rola oczekiwań nauczyciela, ukryte programy nauczycieli
- poznanie środowiskowych i pedagogicznych uwarunkowań funkcjonowania szkolnego uczniów i wskaźników powodzenia szkolnego
- zapoznanie z biopsychicznymi uwarunkowaniami funkcjonowania szkolnego uczniów: rola czynników biopsychicznych (stanu zdrowia oraz sprawności fizycznej i ruchowej, inteligencji i zdolności, motywacji, czynników temperamentalnych), interakcyjny charakter wpływów
- poznanie typów trudności wychowawczych, genezy trudności
- Poznanie mechanizmów wychowania w rodzinie
- Korzystanie z testów psychologicznych zgodnie z przepisami prawa
- Posługuje się właściwymi narzędziami psychologicznymi. Korzysta z technik informatycznych. Poznaje narzędzia pracy z pacjentami/klientami oraz nabywa doświadczenia w zakresie współpracy z innymi specjalistami w instytucji np. lekarzami, pedagogami, kierownikami, dyrektorami, itp.
- Prezentuje wieloaspektowe poznanie praktycznych zastosowań w obszarze psychologii odnoszących się do procedur, metod badawczych stosowanych w danej placówce/instytucji
- Obserwuje i analizuje działania pracy psychologa w danej placówce/instytucji. Wspiera działania pracowników w zakresie terapii, edukacji, w prowadzonych warsztatach i zajęciach rozwojowych
- Współpracuje i wykonuje zadania zlecone przez psychologa z zachowaniem zasad etyki i profesjonalizmu właściwego dla zawodu. Komunikuje i broni zasad etyki postępowania psychologa, terapeuty itp. Zna zasadę poufności, dyskrecji i tajemnicy
- Uczestniczy w pracach zespołu interdyscyplinarnego w wybranych obszarach profilaktycznych, terapeutycznych czy edukacyjnych

- Identyfikowanie problemów psychologicznych na terenie gminy i proponowanie praktycznych rozwiązań
- Samodzielnie przygotowuje propozycje prowadzenia zajęć z zakresu psychologii, terapii, pracy z osobami nieporadnymi, zaniedbanymi wychowawczo, przejawiającymi zaburzenia w zachowaniu i problemy osobowościowe.
- Przedstawianie własnych scenariuszy zajęć opartych na literaturze przedmiotu i doświadczeniu wybitnych psychologów
- Angażowanie w organizację różnego typu działań, tak aby mógł wykorzystać zdobytą wiedzę w praktycznym działaniu
- Poznanie terminologii z zakresu sztuk wizualnych i arteterapii
- Dokonanie charakterystyki zespołu uczestników, z uwzględnieniem specyfiki specjalności
- Wykazywanie orientacji w zakresie sposobu konstruowania programu wychowawczego, planu pracy dydaktyczno-wychowawczej itp.;
- Przygotowanie i przeprowadzenie zajęć dydaktycznych zgodnych z opracowaną koncepcją nauczania
- Opracowanie indywidualnego planu rozwoju uczestnika, na podstawie przeprowadzonej oceny funkcjonalnej w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw uczestnika
- Przeprowadzenie rozmowy z terapeutą/pedagogiem/ zespołem wspierającym rozwój uczestnika, na temat uczestnika/ grupy
- Określanie metod pracy, celów zajęć dydaktycznych, środków dydaktycznych, środków wyrazu artystycznego, itd.;
- Zapisywanie obserwowanych zajęć
- Identyfikowanie się z rolą i zadaniami nauczyciela/terapeuty
- Poznanie zasad współpracy między psychoterapeutą a innymi specjalistami, takimi jak psychiatra, psycholog, arteterapeuta, neurolog
- Realizacja przez studenta zadań wyznaczonych przez opiekuna praktyk w instytucji, w której student odbywa praktykę zawodową

Praktyka dyplomowa 120 godzin

- Przygotowanie własnego warsztatu pracy. Dbłość o miejsce pracy. Współpraca w zespole. Komunikacja potrzeb
- Opracowanie planu własnej pracy z osobami zwracającymi się o pomoc. Wprowadzanie swoich pomysłów w istniejące plany działań poszczególnych jednostek organizacyjnych

placówki. Rozmawianie z kierownictwem jednostki na temat udoskonalenia, usprawnienia procesu wsparcia klienta

-Stosowanie wybranych technik pomocy psychologicznej

-Aktywne włączanie się w pracę zespołu

-Aktywne uczestniczenie w posiedzeniach, zebraniach, odprawach itp. danej placówki/instytucji

-Współpraca i wykonywanie zadań zleconych przez psychologa z zachowaniem zasad etyki i profesjonalizmu właściwego dla zawodu

-Prowadzenie własnych badań niezbędnych do napisania pracy dyplomowej, wzbogacających metodologiczny warsztat własnej pracy

-Prowadzenie obserwacji, wywiadów psychologicznych, testów itp.

-Realizowanie przez studenta zadań wyznaczonych przez opiekuna praktyk w instytucji, w której student odbywa praktykę zawodową

WYDZIAŁ NAUK PRAWNYCH I ADMINISTRACJI

KIERUNEK ADMINISTRACJA

Studenci kierunku ADMINISTRACJA studiów II stopnia zobowiązani są w czasie studiów odbyć praktykę zawodową, za zaliczenie której otrzymują 21 pkt ECTS. Praktyka ta stanowi integralną część procesu kształcenia studentów. Bezpośrednim i najważniejszym celem praktyki studenckiej jest utrwalenie i wykorzystanie nabytej wiedzy.

W programie kształcenia przewidziano 360 godz. (9 tygodni) praktyk, realizowanych w semestrach I (praktyka organizacyjna), II (praktyka specjalnościowa), III (praktyka dyplomowa) studiów magisterskich. Praktyki organizuje i koordynuje Dział Współpracy z Zagranicą i Praktyk Studenckich. Praktyki stanowią obowiązkową część programu, a ich odbycie warunkuje uzyskanie dyplomu. Student, który studiuje na więcej niż jednym kierunku jest zobowiązany do odbycia praktyk w ramach każdego z tych kierunków.

Praktyki mogą się odbywać w jednostce organizacyjnej, której charakter prowadzonej działalności jest zgodny z profilem kierunku studiów, dla przykładu-praktyki mogą odbywać się w urzędach administracji publicznej, a szczególności w: urzędach gmin, urzędach miejskich, starostwach powiatowych, urzędach wojewódzkich, urzędach marszałkowskich,

urzędach skarbowych, urzędach celnych oraz sądach administracyjnych. Studenci w trakcie praktyki powinni zapoznać się z uwarunkowaniami pracy urzędniczej, powinni zapoznać się z praktycznym stosowaniem prawa i źródłami prawa administracyjnego, na podstawie których organizowana jest praca w instytucji, a w szczególności z następującymi zagadnieniami: ze statutem oraz regulaminem organizacyjnym instytucji, z działaniami urzędników administracji rządowej i samorządowej, z pracą sekretariatów i biur obsługi administracyjnej.

Zakres czynności do zrealizowania w trakcie praktyki:

1. Analiza struktury organizacyjnej jednostki, w której jest odbywana praktyka
2. Analiza funkcjonowania powyższej jednostki oraz zakresu działania jej poszczególnych komórek
3. Zapoznanie się ze statutem, instrukcją kancelaryjną, zasadami kontroli wewnętrznej, regulaminem organizacyjnym i innymi regulaminami obowiązującymi w jednostce
4. Wykonywanie czynności organizacyjnych jednostki, w której jest odbywana praktyka, zgodnie z przyjętymi w niej zasadami organizacji pracy
5. Samodzielne wykonywanie zadań merytorycznych wchodzących w zakres działań poszczególnych komórek organizacyjnych (zarówno własnych, jak i zleconych)
6. Prowadzenie dokumentacji związanej z toczącymi się postępowaniami administracyjnymi
7. Sporządzanie akt postępowania administracyjnych zgodnie z istniejącym procesem decyzyjnym oraz z zasadami pracy urzędnika
8. Uzupełnianie akt postępowania administracyjnych
9. Uzupełnianie innej dokumentacji
10. Rozpatrywanie skarg, wniosków, petycji i interpelacji
11. Samodzielne wykonywanie innych czynności zleconych przez opiekuna praktyki
12. Proponowanie rozwiązań w zakresie poprawności i kompletności prowadzonej dokumentacji, jej przechowywania oraz zabezpieczenia

13. Sporządzanie decyzji administracyjnych i postanowień zgodnie z przyjętą w jednostce pragmatyką obiegu dokumentów oraz z uwzględnieniem więzi organizacyjnych danej jednostki i zasad współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi
14. Proponowanie rozwiązań w zakresie rozwiązywania problemów organizacyjnych z zachowaniem zasad kontroli zarządczej
15. Samodzielne sporządzanie dokumentacji zdawczo-oddawczej oraz rachunkowo-kasowej zgodnie z przyjętą w jednostce pragmatyką obiegu dokumentów
16. Samodzielne sporządzanie innej dokumentacji zgodnie z przyjętą w jednostce pragmatyką obiegu dokumentów oraz zasadami właściwego przepływu informacji i komunikacji
17. Kompleksowa obsługa petentów/klientów
18. Archiwizowanie dokumentacji zgodnie z przyjętą w jednostce pragmatyką obiegu dokumentów
19. Wykonywanie czynności administracyjnych zgodnie z przyjętą w jednostce metodyką i organizacją pracy (w tym – z regulaminami wewnętrznymi komórek, statutem, technikami pracy biurowej)
20. Praktyczne stosowanie przepisów poprzez sporządzanie pism, projektów opinii prawnych i projektów odpowiedzi na zapytania prawne, zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi (KPA, Ustawa o dostępie do informacji publicznej, Ustawa o ochronie danych osobowych, Ustawa o ochronie informacji niejawnych).
21. Stosowanie przepisów Kodeksu Pracy, jak również innych przepisów prawnych, na podstawie których funkcjonuje dana jednostka
22. Zebranie przez studenta danych niezbędnych do napisania pracy magisterskiej
23. Opracowanie statystyczne zebranych materiałów
24. Zdobycie umiejętności łączenia teorii z praktyką

EFEKTY KSZTAŁCENIA (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) OSIĄGNIĘTE PO ZAKOŃCZONEJ PRAKTYCE:

Nr	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do efektów kształcenia dla programu	Odniesienie do charakterystyk I stopnia PRK Poziom 7	Odniesienie do charakterystyk II stopnia PRK Poziom 7 dla obszaru nauk społecznych
Wiedza: zna i rozumie				
01	Zna specyfikę i organizację pracy w administracji	All_W01	P7U_W	P7S_WG
02	Rozumie tryb odwołań od decyzji administracyjnych do sądów administracyjnych	All_W02	P7U_W	P7S_WG
03	Rozumie zasady wydawania decyzji administracyjnych, licencji, nakazów, pozwoleń, koncesji oraz postanowień	All_W04	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
04	Zna prawa strony w postępowaniu administracyjnym	All_W04	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
05	Zna różnicę pomiędzy odwołaniem a zażaleniem	All_W04	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
06	Zna różnicę pomiędzy decyzją a postanowieniem	All_W04	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
07	Zna kwestie proceduralne i administracyjny tryb zaskarżenia decyzji	All_W04	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
08	Zna terminy załatwiania spraw	All_W04	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
09	Rozumie specyfikę i podstawowe zasady postępowania administracyjnego	All_W04	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
Umiejętności: potrafi				
10	Potrafi wykorzystać w praktyce wiedzę z zakresu prawa	All_U02	P7U_U	P7S_UW

11	Potrafi uzasadniać swoje stanowisko, argumentować i kontrargumentować	All_U03	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
12	Potrafi przygotować analizy prawne	All_U03	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
13	Potrafi przygotować projekty rozwiązań formalno-prawnych w odniesieniu do konkretnych problemów	All_U08	P7U_U	P7S_UO P7S_UK
14	Potrafi opiniować procesy	All_U08	P7U_U	P7S_UO P7S_UK
15	Potrafi analizować stan faktyczny sprawy i dobierać narzędzia prawne adekwatne do stanu faktycznego	All_U08	P7U_U	P7S_UO P7S_UK
Kompetencje społeczne: jest gotów do				
16	Segregowania zadań i przypisywania im rangi	All_K03	P7U_K	P7S_KR P7S_KO
17	Stosowania zasad etyki w praktyce	All_K04	P7U_K	P7S_KR

W celu odbycia praktyk, student powinien złożyć w Dziale współpracy z zagranicą i praktyk studenckich Zaświadczenie o przyjęciu na praktykę. Wzory Zaświadczeń dostępne są na stronie www.wsh.pl w zakładce Strefa Studenta- Biuro Kariery- staże i praktyki. Odbiór dokumentów z praktyk możliwy będzie po upływie 3 dni. Instytucja, do której student jest kierowany na podstawie Skierowania jest zobowiązana do wyznaczenia zakładowego opiekuna praktyk oraz dopilnowania właściwego zrealizowania przez studenta programu praktyk. Student powinien aktywnie uczestniczyć w każdym przedsięwzięciu instytucji, w której odbywa praktykę, zgodnie z jej specyfiką.

Podstawą zaliczenia praktyki jest realizacja Ramowego programu praktyki, dostarczenie Skierowania, Porozumienia i Karty przebiegu praktyk do Działu współpracy z zagranicą i praktyk studenckich. Opinia powinna zawierać ocenę umiejętności studenta, m.in. takich,

jak: organizowanie i planowanie własnej pracy, skuteczne komunikowanie się, efektywne współdziałanie z zespołem współpracowników, obserwowanie i interpretowanie zjawisk społecznych, analiza motywów i wzorów zachowań podopiecznych danej instytucji, czy też ocenę osobowościowych cech studenta, tj. sumienności, punktualności, umiejętności pracy w grupie, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, zaangażowania w pracę. Poddana ocenie jest także podstawowa wiedza studenta, dotycząca zagadnień z zakresu systemu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. W trakcie praktyki student nabywa także podstawową wiedzę z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Opiekun praktyk ma za zadanie ocenić także kompetencje społeczne studenta, dotyczące gotowości do podejmowania wyzwań zawodowych, postępowania etycznego, odpowiedzialnego przygotowania do prowadzenia działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wewnętrznego państwa w różnych jego aspektach i aktywnego współdziałania w tym zakresie z różnymi podmiotami.

Zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan Wydziału, po zapoznaniu się z dokumentacją z praktyk złożoną przez studenta w Dziale współpracy z zagranicą i praktyk studenckich, pokój 103 przy ul. Traugutta 61 a, wpisu w Karcie okresowych osiągnięć studenta dokonuje kierownik Działu współpracy z zagranicą i praktyk studenckich.

KIERUNEK ZARZĄDZANIE

Studenci kierunku ZARZĄDZANIE studiów II stopnia zobowiązani są w czasie studiów odbyć praktykę zawodową, za zaliczenie której otrzymują 15 pkt ECTS. Praktyka ta stanowi integralną część procesu kształcenia studentów. Bezpośrednim i najważniejszym celem praktyki studenckiej jest utrwalenie i wykorzystanie nabytej wiedzy.

W programie kształcenia przewidziano 360 godz. (9 tygodni) praktyk, realizowanych w semestrach I (praktyka organizacyjna), II (praktyka specjalnościowa), III (praktyka dyplomowa) studiów magisterskich. Praktyki organizuje i koordynuje Dział Współpracy z Zagranicą i Praktyk Studenckich. Praktyki stanowią obowiązkową część programu, a ich odbycie warunkuje uzyskanie dyplomu. Student, który studiuje na więcej niż jednym kierunku jest zobowiązany do odbycia praktyk w ramach każdego z tych kierunków.

Przykładowe miejsca praktyk:

- podmioty gospodarcze – produkcyjne, handlowe i usługowe
- biura nieruchomości

- firmy deweloperskie
- firmy konsultingowe i doradcze
- strefy ekonomiczne
- agencje rozwoju regionalnego
- jednostki administracji rządowej i samorządowej,

w których możliwa będzie realizacja Ramowego programu praktyk.

Celami praktyk są:

1. Zapoznanie studentów z rzeczywistym środowiskiem pracy oraz zrozumienie tego środowiska;
2. Wchodzenie studentów w role zawodowe odpowiednio do miejsc realizacji praktyki;
3. Pogłębienie umiejętności studentów w zakresie studiowanych przedmiotów, zapoznanie się ze stanowiskami pracy, na których student chciałby pracować po zakończeniu studiów;
4. Możliwość zaprezentowania się studentów przed ewentualnym przyszłym pracodawcą, rozwijanie i kształcenie kompetencji społecznych (postaw) związanych z wykonywaniem pracy zawodowej w obszarze zarządzania.
5. Zapoznanie studentów z organizacją podmiotu przyjmującego na praktykę i zasadami jego funkcjonowania w aspekcie formalno-prawnym, organizacyjnym i merytorycznym;
6. Wyposażenie studentów w umiejętności samodzielnego wykonywania powierzonych zadań oraz przyjmowanie za nie odpowiedzialności;
7. WYROBIE u studentów umiejętności prawidłowego gospodarowania czasem, organizacji pracy swojej i zespołów, dokładności w wykonywaniu zadań;
8. Przestrzeganie zasad etyki zawodowej i tajemnicy zawodowej oraz podejmowanie decyzji zgodnie z literą prawa oraz w oparciu o etos zawodowy;
9. Uświadomienie studentom ich słabych i mocnych stron, konfrontacja ich możliwości z wymaganiami środowiska zawodowego i zainteresowaniami w aspekcie szans na konkurencyjnym rynku pracy (wybór ścieżki zawodowej);
10. Doskonalenie i pogłębianie umiejętności prawidłowego kształtowania relacji międzyludzkich;
11. Nawiązanie kontaktów zawodowych oraz zebranie materiałów do napisania pracy magisterskiej.

Zakres czynności do zrealizowania w trakcie praktyki:

Semestr I- praktyka organizacyjna; 120 h. (5 pkt ECTS)

- Zapoznanie się z regulaminem pracy, przepisami BHP i tajemnicy służbowej,
- Zapoznanie się z zasadami działalności firmy/organizacji- zakresem jej działań, z dokumentacją przedsiębiorstwa, statutem, strategią, planami rozwoju, wynikami ekonomicznymi itp.,
- zapoznanie się ze specyfiką działalności produkcyjnej firmy (instytucji), jej sytuacją finansową oraz otoczeniem ekonomicznym,
- zapoznanie się z elementami kultury organizacyjnej, tj. jej misją, symbolami, rytuałami, mitami, poznania klimatu organizacyjnego, a głównie z prezentowanymi przez organizację wartościami, obowiązującymi normami oraz postawami pracowników,
- zapoznanie się ze strukturą organizacyjną firmy i wzajemnymi powiązaniami komórek.
- zapoznanie z zakresem zadań dla poszczególnych komórek/działów i ich zakresem działań,
- zapoznanie się z kartami stanowiska pracy i praktyką pracy na poszczególnych stanowiskach.
- kształtowanie konkretnych nawyków zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki,
- Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji,
- Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania. Zapoznanie się z ochroną danych osobowych i informacji niejawnych;
- Zapoznanie się z praktyczną stroną działalności poszczególnych komórek organizacyjnych oraz kulturą danej organizacji;
- Zapoznanie się ze specyfiką pracy na różnych stanowiskach w danej organizacji.
- Zapoznanie się z zasadami obiegu dokumentacji w organizacji oraz zasadami archiwizacji dokumentów;
- Uczestniczenie w bieżącej działalności jednostki - podejmowaniu decyzji, wyborze rozwiązania problemu i wskazaniu zasadności stosowanych środków

Semestr II– praktyka specjalnościowa; 120 godz. (5 pkt. ECTS)

1. Poznanie podstawowych obszarów funkcjonalnych organizacji:

a. Zarządzanie nowoczesną organizacją:

- planowanie produkcji,
- organizowanie produkcji,
- kontrola,
- magazynowanie surowców i wyrobów gotowych
- planowanie finansowe,
- postępowanie z dokumentacją finansowo księgową, obiegiem dokumentów
- planowanie i organizacja działań marketingowych,
- zastosowanie marketingu MIX

- działalność innowacyjna, w tym endogeniczne formy innowacyjności
- strategie rozwoju firmy

b. Zarządzanie zasobami ludzkimi:

- zapoznanie się z przepisami prawa pracy,
  - zapoznanie się z polityką personalną przedsiębiorstwa,
  - zapoznanie się z systemem rekrutacji i selekcji pracowników,
  - zapoznanie się z systemem ocena pracowników i ścieżek awansu,
  - zapoznanie się z systemami motywacyjnymi i wynagradzania,
  - zarządzanie dokumentacją pracowniczą i zarządzaniem wiedzą
  - postępowanie z dokumentacją finansowo księgową, obiegiem dokumentów ,
  - kontrola finansowo księgową dotycząca pracowników,
  - zapoznanie się z systemem kadrowo-płacowym,
1. Poznanie systemu zarządzania, zasad przepływu informacji, sposobów podejmowania decyzji i kontroli.
  2. Stosowane systemy informatyczne wspomagające zarządzanie. Zarządzanie wiedzą i informacją.
  3. Zapoznanie się z systemami zarządzania jakością (np.: ISO 9001, 14001, TS, AQAP lub inne).
  4. Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi informatycznych oraz metod ilościowych w zarządzaniu.
  5. Badania i analizy rynku np. wstępujących zagrożeń, konkurencji, rynku pracy.
  6. Zarządzanie projektami oraz wykorzystywanymi źródłami finansowania.

Semestr III- praktyka dyplomowa; 120 godz. (5 pkt. ECTS)

- Zebranie przez studenta danych niezbędnych do napisania pracy magisterskiej
- Opracowanie statystyczne zebranych materiałów
- Zdobyć umiejętności łączenia teorii z praktyką

EFEKTY KSZTAŁCENIA (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) OSIĄGNIĘTE PO ZAKOŃCZONEJ PRAKTYCE:

Semestr I- praktyka organizacyjna; 120 h. (5 pkt ECTS)

EFEKTY KSZTAŁCENIA:

Nr	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do efektów kształcenia dla programu	Odniesienie do charakterystyk I stopnia PRK Poziom 7	Odniesienie do charakterystyk II stopnia PRK Poziom 7 dla obszaru nauk społecznych

Wiedza: zna i rozumie				
01	Strukturę organizacyjną danej firmy/organizacji	ZII_W06	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
02	Zasady funkcjonowania poszczególnych działów, -ich zakres odpowiedzialności oraz zasady współdziałania i współpracy	ZII_W12 ZII_W06	P7U_W P7	P7S_WG P7S_WK
03	Metody i techniki zarządzania stosowane w danej firmie/organizacji	ZII_W02	P7U_W	P7S_WG
04	Ogólne zasady pracy kierownictwa firmy/organizacji ukierunkowanej na przestrzeganie norm etycznych	ZII_W11	P7U_W	P7S_WK P7S_WG
Umiejętności: potrafi				
01	Współpracować z przedstawicielami środowiska wewnętrznego i otoczenia zewnętrznego danej firmy/organizacji	ZII_U010	P7U_U	P7S_UK
02	Wykonywać zadania i rozpoznawać problemy z zakresu zarządzania z wykorzystaniem zdobytej wiedzy teoretycznej	ZII_U02 ZII_U01	P7U_U	P7S_UW
03	Interpretować przepisy prawa regulujące działalność firmy/organizacji i związane z jej bieżącą działalnością	ZII_U07	P7U_U	P7S_UW
Kompetencje społeczne: jest gotów do				
01	Działania w sposób kreatywny z poszanowaniem obowiązującej struktury organizacyjnej	ZII_K07 ZII_K02	P7U_K	P7S_KK

02	Wykonywania zadań we współpracy z innymi i zgodnie z zasadami etyki	ZII_KO2	P7U_K	P7S_KR
----	---	---------	-------	--------

Semestr II– praktyka specjalnościowa; 120 godz. (5 pkt. ECTS)

EFEKTY KSZTAŁCENIA:

Nr	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do efektów kształcenia dla programu	Odniesienie do charakterystyk I stopnia PRK Poziom 7	Odniesienie do charakterystyk II stopnia PRK Poziom 7 dla obszaru nauk społecznych
Wiedza: zna i rozumie				
01	Szczegółowo formalne podstawy funkcjonowania firmy/organizacji oraz jej obszary funkcjonalne (zarządzanie nowoczesną organizacją, zarządzanie zasobami ludzkimi)	ZII_W02 ZII_W08	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
02	Elementy systemu zarządzania jakością i jego funkcjonowanie w firmie/organizacji	ZII_W02	P7U_W	P7S_WG
03	Metody analizy rynku i otoczenia zewnętrznego organizacji/firmy	ZII_W07	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
Umiejętności: potrafi				
01	Skutecznie realizować strategię firmy/organizacji i stosować metody prognozowania (w tym narzędzia informatyczne oraz metody matematyczne) do efektywnego zarządzania zmianą w firmie/organizacji	ZII_U09 ZII_U05 ZII_U04	P7U_U	P7S_UW P7S_UU P7S_UK
02	Rozwiązywać konkretne zadania zarządcze z wykorzystaniem zdobytej	ZII_U02	P7U_U	

	wiedzy teoretycznej	ZII_U01		P7S_UW
03	Stosować przepisy prawa regulujące działalność firmy/organizacji	ZII_U07	P7U_U	P7S_UW
Kompetencje społeczne: jest gotów do				
01	Efektywnego zarządzania procesami i zasobami ludzkimi z poszanowaniem norm etycznych	ZII_K02 ZII_K04	P7U_K	P7S_KR
02	Podnoszenia poziomu wiedzy i kwalifikacji adekwatnego do zachodzących zmian w bliższym i dalszym otoczeniu firmy/organizacji	ZII_K01	P7U_K	P7S_KK

Semestr III- praktyka dyplomowa; 120 godz. (5 pkt. ECTS)

EFEKTY KSZTAŁCENIA:

Nr	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do efektów kształcenia dla programu	Odniesienie do charakterystyk I stopnia PRK Poziom 7	Odniesienie do charakterystyk II stopnia PRK Poziom 7 dla obszaru nauk społecznych
Wiedza: zna i rozumie				
01	Techniczne zasady pisania pracy magisterskiej, techniki zbierania materiałów oraz wykorzystywania źródeł z zakresu nauk o zarządzaniu, jak również metody statystyczne i matematyczne wykorzystywane w naukach o zarządzaniu, pozwalające na rzetelną analizę wybranych procesów, technik lub metod zarządzania	ZII_W07	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
02	Dokładnie pojęcia i terminy z zakresu nauk ekonomicznych i społecznych	ZII_W01	P7U_W	P7S_WG

				P7S_WK
Umiejętności: potrafi				
01	Wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną do analizy wybranych zagadnień i problemów z zakresu zarządzania	ZII_U02	P7U_U	P7S_UW
02	Stosować metody statystyczne i matematyczne właściwe dla nauk o zarządzaniu	ZII_U04	P7U_U	P7S_UW P7S_UK
Kompetencje społeczne: jest gotów do				
01	Efektywnie zarządzać własną pracą i czasem poprzez odpowiednie uszeregowanie zadań i przypisanie im rangi	ZII_K01	P7U_K	P7S_KK
02	Przestrzegania zasad etyki, w tym zasad prawa autorskiego	ZII_K05	P7U_K	P7S_KR P7S_KK

W celu odbycia praktyk, student powinien złożyć w Dziale współpracy z zagranicą i praktyk studenckich Zaświadczenie o przyjęciu na praktykę. Wzory Zaświadczeń dostępne są na stronie www.wsh.pl w zakładce Strefa Studenta- Biuro Kariery- staże i praktyki. Odbiór dokumentów z praktyk możliwy będzie po upływie 3 dni. Instytucja, do której student jest kierowany na podstawie Skierowania jest zobowiązana do wyznaczenia zakładowego opiekuna praktyk oraz dopilnowania właściwego zrealizowania przez studenta programu

praktyk. Student powinien aktywnie uczestniczyć w każdym przedsięwzięciu instytucji, w której odbywa praktykę, zgodnie z jej specyfiką.

Podstawą zaliczenia praktyki jest realizacja Ramowego programu praktyki, dostarczenie Skierowania, Porozumienia i Karty przebiegu praktyk do Działu współpracy z zagranicą i praktyk studenckich. Opinia powinna zawierać ocenę umiejętności studenta, m.in. takich, jak: organizowanie i planowanie własnej pracy, skuteczne komunikowanie się, efektywne współdziałanie z zespołem współpracowników, obserwowanie i interpretowanie zjawisk społecznych, analiza motywów i wzorów zachowań podopiecznych danej instytucji, czy też ocenę osobowościowych cech studenta, tj. sumienności, punktualności, umiejętności pracy w grupie, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, zaangażowania w pracę. Poddana ocenie jest także podstawowa wiedza studenta, dotycząca zagadnień z zakresu systemu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. W trakcie praktyki student nabywa także podstawową wiedzę z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Opiekun praktyk ma za zadanie ocenić także kompetencje społeczne studenta, dotyczące gotowości do podejmowania wyzwań zawodowych, postępowania etycznego, odpowiedzialnego przygotowania do prowadzenia działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wewnętrznego państwa w różnych jego aspektach i aktywnego współdziałania w tym zakresie z różnymi podmiotami.

Zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan Wydziału, po zapoznaniu się z dokumentacją z praktyk złożoną przez studenta w Dziale współpracy z zagranicą i praktyk studenckich, pokój 103 przy ul. Traugutta 61 a, wpisu w Karcie okresowych osiągnięć studenta dokonuje kierownik Działu współpracy z zagranicą i praktyk studenckich.